

Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

15 november 2017

Betreft: reactie op Consultatiedocument - Juridisch kader crowdfundingplatformen onderhandse leningen

L.S.,

Hierbij willen wij u onze reactie geven op bovengenoemd consultatiedocument.

Introductie

Stichting Crowdfundersbelangen is opgericht in 2016 en is een initiatief van Stichting Obligatiehoudersbelangen (www.obligatiehoudersbelangen.org). Deze in 2011 opgerichte stichting heeft een met Stichting Crowdfundersbelangen vergelijkbare rol: zij houdt toezicht op obligaties uitgevende instellingen en behartigt de collectieve belangen van de obligatiehouders. Deze stichting houdt inmiddels toezicht op meer dan 20 uitgevende instellingen die in totaal voor meer dan 40 miljoen euro aan obligaties hebben uitgegeven.

Stichting Crowdfundersbelangen heeft tot doel:

- het toezicht houden op de werking van crowdfundingplatforms door analyse van gekozen financieringsstructuren en een controle of deze structuur inclusief eventuele zekerheden op de met beleggers afgesproken wijze tot stand komt, alsmede dat de afgesproken beheermaatregelen worden nageleefd;
- het ten behoeve van crowdfunders (i) verkrijgen van zekerheidsrechten en/of garanties van de betreffende onderneming of instelling en/of hun betreffende groepsmaatschappijen, (ii) houden, beheren, afstand doen van en uitwinnen van deze zekerheidsrechten en/of het beroep doen op voornoemde garanties en (iii) het verrichten van alle (rechts)handelingen welke met deze zekerheidsrechten en/of garanties verband houden;

Park Arenberg 115
3731 ER De Bilt
E: info@crowdfundersbelangen.nl
Handelsregister KvK: 67215963

- het namens de betreffende crowdfunders uitoefenen van de aan de betreffende crowdfundfinanciering verbonden rechten;
- het toezicht houden op de naleving door de betreffende onderneming of instelling van de betreffende crowdfundfinancieringsvoorwaarden;
- het bijeenroepen, bijwonen en/of voorzitten van online en/of fysieke vergaderingen van crowdfunders met betrekking tot de betreffende crowdfundfinanciering van de betreffende onderneming of instelling; en
- het ontvangen van gelden en/of eventuele andere vermogensbestanddelen van betreffende onderneming of instelling ten behoeve van crowdfunders, het tijdelijk beheren van deze gelden en/of vermogensbestanddelen, een en ander voor rekening en risico van de crowdfunders, en het betalen van voornoemde gelden en/of overdragen van voornoemde vermogensbestanddelen aan de crowdfunders.

Stichting Crowdfundersbelangen is op grond van haar statuten volstrekt onafhankelijk van crowdfundingplatforms en van de ondernemingen en instellingen die door middel van crowdfunding worden gefinancierd. Hierdoor kan zij als geen ander de collectieve belangen van de crowdfunders dienen.

Reactie

Onze reactie beperkt zich tot de volgende onderdelen van het consultatiedocument:

2.1.1:

Wij stellen voor dat op de website van een crowdfundingplatform tevens de Verklaring omtrent het gedrag van elke bestuurder wordt gepubliceerd en dat deze verklaring elke 12 maanden dient te worden aangevraagd (en gepubliceerd).

2.2.1:

Wij stellen voor dat een crowdfundingplatform te allen tijde dient te beschikken over een dusdanig eigen vermogen dat het in staat is om zijn continuïteit redelijkerwijs te waarborgen.

2.4:

Wij zijn voorstander van het gebruik van een stichting derdengelden (dan wel een stichting als Stichting Crowdfundersbelangen) als betaaldienstverlener (doorbetaler) voor wat betreft betalingen aan en door geldgevers.

2.5:

Wij zien een belangrijke meerwaarde in het van tevoren opstellen en publiceren van een exitplan. Onderdeel van zo'n exitplan zou naar onze mening dienen te zijn het reeds gecontracteerd hebben van een organisatie die de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de administratie en het betalingsverkeer van het crowdfundingplatform overneemt in geval het crowdfundingplatform om wat voor reden dan ook stopt met zijn activiteiten. Administratiekantoren zouden een dergelijke rol kunnen vervullen maar ook Stichting Crowdfundersbelangen.

2.7:

Wij zouden ons kunnen voorstellen dat crowdfundingplatforms als instelling in de zin van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme worden aangemerkt.

2.8:

Wij zijn voorstander van een plicht voor crowdfundingplatforms om onafhankelijk te zijn van enige geldvrager en geldgever. "Onafhankelijk" betekent in onze optiek dat een bestuurder, commissaris of aandeelhouder (dan wel uiteindelijk belanghebbende) van een crowdfundingplatform, zijn/haar ouders, grootouders, kinderen, kleinkinderen, broers en zusters, ooms en tantes, neven en nichten, echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner, geen geldgever, bestuurder, aandeelhouder, certificaathouder, obligatiehouder en/of commissaris mag/mogen zijn van een geldvrager of enige groepsmaatschappij van geldvrager.

3.2 (pag. 6¹):

Wij zijn van mening dat een geldvrager dan wel het crowdfundingplatform de betreffende geldgevers te allen tijde de volgende informatie moet (kunnen) verstrekken ten aanzien van het project:

1. statuten van de rechtspersoon waarmee de geldvrager zijn onderneming drijft;
2. een actueel uittreksel uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel van de betreffende rechtspersoon;
3. eventuele historische financiële informatie, waaronder begrepen maar niet beperkt tot de jaarrekening van de afgelopen 3 boekjaren; en
4. business plan.

3.3:

Wij zijn van mening dat een geldvrager dan wel het crowdfundingplatform de betreffende geldgevers te allen tijde de volgende informatie moet (kunnen) verstrekken ten aanzien van de lening:

1. de leningsvoorwaarden;
2. de voorwaarden waaronder eventuele zekerheden zijn verstrekt en waaronder deze zekerheden kunnen worden uitgewonnen door of namens de geldgevers; en
3. periodieke kennisgevingen inzake het voldoen aan eventuele financiële en/of andere ratio's.

3.4 (pag. 6):

Wij achten het zinvol om lenings- en overige documentatie en informatie zo veel mogelijk te standaardiseren zodat geldgevers investeringsproposities van diverse geldvragers op diverse crowdfundingplatforms makkelijker kunnen vergelijken. Stichting Crowdfundersbelangen kan daarbij een belangrijke rol spelen. Zij heeft een raamovereenkomst ontwikkeld die ziet op de relatie tussen een instelling die de collectieve belangen van de geldgevers behartigt en een geldvrager. Deze raamovereenkomst heeft een opzet die vergelijkbaar is met die van bijv. de *ISDA*

¹ De nummering van par. 3.2 tot en met 3.4.1 op pag. 7 klopt niet.

Master Agreement, de raamovereenkomst die wereldwijd wordt gebruikt om derivatentransacties vast te leggen. De raamovereenkomst kan door elke geldvrager gebruikt worden om de afspraken die gelden tussen hem en bovengenoemde instelling (bijv. Stichting Crowdfundersbelangen) op uniforme wijze vast te leggen. Stichting Crowdfundersbelangen stelt deze raamovereenkomst onder bepaalde voorwaarden ter beschikking aan geldvragers. Eén van de peilers van deze raamovereenkomst is de verplichting van de geldvrager om jaarlijks ten minste 1 vergadering van geldgevers bijeen te roepen (vgl. een vergadering van obligatiehouders).

3.3 (pag. 7):

Het kan naar onze mening geen kwaad dat het crowdfundingplatform een oordeel geeft over het risico van een project van een geldvrager. Dit risico-oordeel en de systematiek op basis waarvan dit oordeel tot stand zouden evenwel idealiter op uniforme wijze moeten worden gehanteerd door alle crowdfundingplatforms. Wij merken in dit verband op dat bovengenoemde raamovereenkomst een ingebouwd ratingmechanisme heeft dat automatisch een beeld geeft van de positie van de geldgevers ten opzichte van de geldvrager. Daarnaast zijn wij een groot voorstander van het waar mogelijk verstrekken van enige vorm van zekerheid door een geldvrager, bijv. in de vorm van een recht van pand op voorraden of een verklaring dat hij geen winst zal uitkeren zolang de lening nog niet geheel is afgelost.

3.4 (pag. 7):

Wij achten een crowdfundingplatform niet de meest gereede partij om de belangen van de geldgevers te behartigen in geval van verzuim, faillissement of het uitwinnen van zekerheden. Een crowdfundingplatform heeft immers in de meeste gevallen reeds van de geldvrager zijn vergoeding ontvangen en heeft geen uitgesproken prikkel om ten behoeve van de geldgevers tijd, geld en moeite te besteden aan het oplossen van probleemgevallen. Dergelijke, op bijzonder beheer door banken lijkende werkzaamheden liggen naar onze mening meer op de weg van zowel het crowdfundingplatform als geldvrager onafhankelijke partijen, zoals Stichting Crowdfundersbelangen.

3.5.1:

Naar onze mening zou een crowdfundingplatform een aanbod van een geldgever moeten weigeren indien uit de inventarisatie blijkt dat de geldgever meer dan 10% van zijn vrij belegbare vermogen zou hebben geïnvesteerd na het doen van deze investering. Echter, het probleem is dat een crowdfundingplatform momenteel slechts kan afgaan op de opgave van de geldgever. Het crowdfundingplatform heeft geen mogelijkheid om een dergelijke opgave te verifiëren. Dit zou alleen kunnen wanneer een geldgever bij elke investering die hij zou willen doen zijn hele financiële doopceel licht jegens het crowdfundingplatform en dat zou natuurlijk noch efficiënt noch vanuit het oogpunt van privacy wenselijk zijn. Het naarmate bepaalde drempelbedragen worden overschreden herhalen van investeerders-toetsen achten wij noch zinvol noch effectief voor wat betreft het tegen "overinvesteren" beschermen van geldgevers.

4.1:

Wij zijn voorstander van het hanteren van gedragscodes maar uitsluitend als er ook consequenties zijn verbonden aan het niet (langer) voldoen aan de betreffende gedragscodes. Stichting Crowdfundersbelangen heeft een gedragscode ontwikkeld die ziet op de relatie tussen een instelling zoals bij de eerste par. 3.4 genoemd en een geldvrager. Deze gedragscode heeft m.n. betrekking op de onafhankelijkheid van zo'n instelling ten opzichte van de geldvrager en de plicht van de geldvrager tot het verstrekken van informatie aan geldgevers. Wij zullen deze gedragscode binnenkort op de website van Stichting Crowdfundersbelangen publiceren (www.crowdfundersbelangen.nl).

4.3:

Wij achten P2P transacties niet wenselijk met uitzondering van die transacties die betrekking hebben op de financiering van onroerend goed waarbij een onafhankelijke derde een recht van hypotheek verkrijgt ten gunste van de geldgevers.

5.1:

Wij wijzen u graag op de recente Argentijnse wet nr. 27.349 inzake hulp aan ondernemend kapitaal (*Ley 27.349 Apoyo al capital emprendedor*). Een aantal elementen van deze wet (m.n. in titel II inzake crowdfunding) zijn vermeldenswaard en geven wij u ter overweging:

- Art. 23 geeft aan dat crowdfundingplatforms (*plataforma de financiamiento colectivo*) onder toezicht staan van de *Comisión Nacional de Valores* (het Argentijnse equivalent van de AFM, "CNV");
- Art. 24 geeft aan dat crowdfundinginvesteringen slechts in de vorm van aandelen, in aandelen converteerbare leningen of deelname aan een zgn. *fideicomiso* kunnen plaatsvinden. Reguliere leningen zijn dus niet mogelijk onder dit regime. Dit laatste vinden wij overigens een te strenge beperking.
- Art. 27 geeft de grenzen van crowdfundinginvesteringen aan, nl. dat:
 - het investeringsvoorstel niet een bepaald door de CNV vast te stellen bedrag c.q. percentage mag overschrijden;
 - een investeerder niet meer dan een door de CNV vast te stellen percentage van de totale investering mag hebben; en
 - investeerders niet meer dan 20% van hun bruto jaarinkomen op deze wijze mogen investeren.

5.2:

Ons is ter ore gekomen dat één of meerdere Nederlandse crowdfundingplatforms een systeem hanteren waarbij alvorens het te financieren project van de geldvrager publiekelijk geopend wordt voor deelname door geldgevers, de geldvrager reeds van een aantal geldgevers (vaak vrienden en familieleden van de geldvrager) een deelnamegarantie heeft verkregen. Dit leidt ertoe dat op of snel na het moment waarop het te financieren project van de geldvrager publiekelijk geopend wordt voor deelname door (andere) geldgevers het betreffende crowdfundingplatform al op zijn website kan laten zien dat het project al voor een behoorlijk percentage van het totaal op te halen bedrag is gefinancierd. Op deze

manier wordt een sfeer gecreëerd die zou kunnen leiden tot het door deze andere geldgevers overhaast (*fear of missing out*) deelnemen aan het project, zonder dat zij voldoende tijd hebben genomen om alle toepasselijke voorwaarden en relevante informatie over het project en de geldvrager te kunnen bestuderen. Wij vinden dit een zeer onwenselijke situatie en verzoeken u dan ook om wet- of regelgeving op te stellen die dergelijke praktijken van crowdfundingplatforms uitdrukkelijk verbiedt.

Slot

Wij hopen dat onze reactie van nut zal zijn bij de totstandkoming van eventuele op crowdfunding(platforms) toepasselijke wet- en regelgeving. Wij geven hierbij toestemming deze reactie openbaar te maken. Voor vragen en/of nadere informatie kunt u zich te wenden tot ondergetekenden.

Hoogachtend,

Stichting Crowdfundersbelangen

Mr. M.C. Olie LL.M.
Voorzitter

Mr. S.G. van de Vusse MBV
Penningmeester - secretaris